

Werkgroep Natuurlijk Zeist-West
Stichting Milieuzorg Zeist
Vereniging Lyceumkwartier
Stichting Beter Zeist

p/a Couwenhoven 4612
3703 EM Zeist
E werkgroep@natuurlijkzeist-west.nl

Burgemeester en wethouders van Zeist
Het Rond 1
3701 HS Zeist

onderwerp:
Plaatsen digitale informatieborden van 3,8 m² groot

datum:
25 maart 2019

Geacht college,

In de Raadsinformatiebrief van 29 januari 2019 kondigt u het plaatsen van digitale informatieborden aan met een grootte van bijna vier vierkante meter.

De ondergetekende organisaties verzoeken u om het plaatsen van de borden in de voorliggende uitwerking achterwege te laten. Dat zowel vanuit diverse duurzaamheidsoverwegingen, maar ook vanuit de algemene groene beeldkwaliteit die Zeist toch uit wil stralen. Wij geven u hiervoor het volgende in overweging.

De combinatie met reclame doet afbreuk aan de bedoeling van het bord

De digitale borden vertonen overwegend reclame (6 van de 10 uitingen). Dit heeft allereerst als bezwaar minder seconden en daardoor minder attentie voor de toeristisch recreatieve informatie. En degenen die reclame hinderlijk vinden, zullen ook niet meer letten op andere uitingen op het bord. Mogelijk zelfs niet op calamiteiteninformatie. Tenslotte kan er ook maatschappelijk minder gewenste reclame op de borden worden geplaatst, althans reclame die niet direct past bij het groene, gezonde en dus duurzame karakter dat Zeist voor staat, zoals bijvoorbeeld voor niet-elektrische auto's, ongezond eten of voor alcohol. Wil je zoiets als visitekaartje van Zeist?

Opdringerige reclame in de openbare ruimte is ongewenst

Ondanks het gebruik van LED-verlichting is het aangegeven stroomverbruik (945 Watt/uur) kennelijk behoorlijk hoog, waarbij je je af kunt vragen of dat duurzaam is. Daarnaast is het verlichtingsniveau eveneens behoorlijk hoog en zal het bord sterk opvallen dan wel de aandacht afleiden. Veel passanten zullen de ongevraagde reclame als opdringerig ervaren. Kennelijk ziet de overheid hen als winstobject. Zeker omdat de reclame zich door de verlichting en plaatsing direct langs de weg extra opdringt.

Het ruimtelijk streven is gericht op hoge beeldkwaliteit langs onze invalswegen. Het plaatsen van een dergelijk reclame-object doet hier afbreuk aan. De Stichting Beter Zeist heeft hiervoor eerder uw aandacht gevraagd in haar brief van 2 oktober 2012 (zie bijlage). In deze brief wordt onder andere gememoreerd dat verschillende inwoners zich tot de gemeente en de Stichting Beter Zeist hebben gewend met vragen over het reclamebeleid in de openbare ruimte. De brief reageert op de behandeling van "Het verkennend onderzoek naar aankondigingsborden" van de gemeente (raadstuk 12RAAD0095). In de brief en ook in het genoemde raadstuk worden de zorgen beschreven die vanwege de vele reclame-uitingen bestaan over de beeldkwaliteit van Zeister wegen en lanen.

Een ander nadeel van reclame op aankondigingsborden is dat de bezoekers van de gemeente en de inwoners de indruk krijgen van een gemeente die winst uit reclame belangrijker lijkt te vinden dan zorg voor de openbare ruimte. Gezien de vele beleidsdocumenten en regels die van het tegendeel getuigen, zie onder andere het hiervoor genoemde raadstuk, zijn wij ervan overtuigd dat uw college deze indruk niet wil wekken en Zeist juist wil positioneren als een hoogwaardige en ook groene/duurzame vestigingsplaats.

Goede participatie en advisering is nodig

Blijkens de raadsinformatiebrief heeft de aanbesteding voor het plaatsen van borden al in 2018 plaatsgevonden. Wij vinden het onjuist dat over zo'n zichtbare ingreep in de openbare ruimte, die zoveel Zeistenaren en bezoekers aan Zeist raakt, geen vorm van participatie heeft plaatsgevonden. En dat de gemeente zich al min of meer heeft vastgelegd vóórdát hierover informatie naar buiten komt. Dit ook gezien de eerdere reactie van de Stichting Beter Zeist. Vanwege de gevoeligheid van enkele van de beoogde locaties voor wat betreft waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie had in elk geval ook over het plaatsen van de borden het opnemen van contact met de natuur- en milieugroepen voor de hand gelegen.

Verder vinden wij dat in zo'n geval een open adviesvraag aan de Welstandscommissie en waar van toepassing aan de Monumentencommissie ook op zijn plaats voordat wordt beslist om een aanbesteding te starten.

Hinder voor mens, dier en klimaat en verkeersveiligheid

Het is goed dat het bord 's nachts wordt uitgeschakeld. Gezien de tijden van nachtrust- of activiteit van mensen en of dieren, stellen wij voor hierbij in elk geval uit te gaan de tijden van nachtrust en duisternis, ook rekening houdend met kinderen, van 20.00 uur tot 07.00 uur. Daarmee wordt ook meer stroom bespaard. Is het verbruik inderdaad 945 Watt per uur? Dat is fors. Verder leiden de borden nodeloos af van het verkeer met alle veiligheidsrisico's van dien.

Schade aan de laanbomen en het groen en natuur

Volgens de aanvraag voor de Boulevard betreft de fundering een betonplaat van 2,40 bij 2,10 met een tegelpatroon aan de bovenzijde. Plaatsing geeft schade aan bomen. Want in de berm is vanwege de weg en fietspaden ook nu al meestal weinig ruimte voor bomen. Deze ruimte wordt dan verder verkleind door de betonnen funderingsplaat van het bord. Het leggen van de stroomleidingen kan de boomwortels beschadigen. In het Lange Termijn Bomen Beheerplan van de gemeente is juist als uitgangspunt gekozen om het planten van bomen op groeiplaatsen waar bomen niet volwaardig op kunnen groeien te voorkomen. Het verstenen van zo'n groot deel van de berm is ongewenst. Langs de meeste belangrijke lanen is de laanbomenstructuur beschermd, omdat deze deel uitmaakt van een monumentale structuur. In veel gevallen moet vanwege de aanwezigheid van bomen langs de lanen ook rekening worden gehouden met het effect van licht op dieren, met name met vleermuizen.

Daarnaast komt in ieder geval langs een deel van de lanen waar nu de nieuwe lichtborden worden beoogd ook een waardevolle bermvegetatie voor, zoals o.a. met grasklokjes (zie in deze ook de inventarisaties zoals deze in het verleden door o.a. Bureau Waardenburg zijn uitgevoerd). Vegetaties die zorgen voor bijzondere beeldkwaliteit en die ook van belang zijn voor insecten en bijen. Op deze vegetaties kan van de nieuwe borden een ongewenste invloed uitgaan.

En alhoewel het niet altijd bekend is waar dieren de weg oversteken, dus waar bepaalde faunaroutes lopen, zou voorzover toch aan de borden wordt vastgehouden ook daarmee bij de plaatsing rekening mee moeten worden gehouden (zie ook het beginsel van natuurinclusief ontwerpen).

Opmerkingen per locatie

Koelaan

De Koelaan is een rijksmonument. Van waarde zijn de zichtas op het Zeister Slot en de laanbomenstructuur. Plaatsing en het aanleggen van het bord kan de wortels van de laanbomen beschadigen. Verder wordt afbreuk gedaan aan de beleving van de zichtas op het Slot. Een verlicht bord concurreert zodanig met het zicht op het witte front van het Slot, dat de beleving van de zichtas vanaf het begin van de Koelaan bij Bunnik tot aan het bord als verloren kan worden beschouwd. Bij de plaatsing en verlichting moet ook rekening worden gehouden met de faunapassage over de Koelaan en mogelijk met vleermuizen.

Utrechtseweg

De locatie is onduidelijk maar lijkt ten koste te gaan van bomen of in elk geval van de doorwortelbare ruimte. Ook staat hier nog een mast voor een camera o.i.d. De bomen vormen hier onderdeel van de as van de Stichtse Lustwarande. Het is jammer als de as door het plaatsen van een bord niet alleen ontgroend zou worden, maar ook ontsierd wordt met lichtreclame, terwijl juist bij de groene entrees van Zeist het groen (inclusief bloeiende planten (voor bijen en insecten) juist hier centraal zou moeten staan. Overigens ligt de aangevraagde locatie in de gemeente De Bilt. Gaat De Bilt over de vergunningverlening en moeten wij ons in deze tot de gemeente De Bilt wenden? Graag horen wij hierover direct uw reactie.

Boulevard

Plaatsing gaat hier ten koste van het groen. Het groene beeld is hier al aardig verminderd door andere ontwikkelingen. Het wat meer opgaande groen langs deze weg vanaf het Achmea-opleidingscentrum tot en met garage Verkade is de laatste jaren al op grote schaal verwijderd. Dit deel van de invalsweg voor Zeist-Noord en het Lyceumkwartier - en de omgeving ervan langs de Handelsweg en Dijnselburgerlaan - heeft langzamerhand het aanzien van een grootschalig industrieterrein in plaats van een invalsweg die het groene karakter van Zeist weerspiegelt. De landschapsstroken die voor dit groene aanzien moesten zorgen en die als zodanig beschermd zijn in het vigerende bestemmingsplan, zijn kaal aan het worden. Overigens een ongewenste ontwikkeling.

Driebergseweg

De beoogde locatie is om verschillende redenen zeer ongeschikt. Allereerst omdat het bord middenin de faunapassage tussen Rijnwijck en Heerewegen wordt geplaatst. Wij vinden dit onaanvaardbaar hinderlijk. Verder wordt het bord tussen twee beuken geplaatst waardoor vrijwel de gehele doorwortelbare ruimte tussen deze twee beuken door de plaatsing wordt aangetast. Dit terwijl de bomen als onderdeel van de as van de Stichtse Lustwarande onderdeel zijn van een gemeentelijke monumentale laanbomenstructuur. Ook komt ter

plaatse een bijzondere grasklokjes-vegetatie voor. Plaatsing van het bord scheidt verder een zeer hinderlijke situatie omdat het bord het zicht afschermt in en vanuit de richting van Zeist van en op fietsers en voetgangers die gebruik maken van de oversteek naar de Laan van Rijnwijck. Dus ook effecten heeft op de verkeersveiligheidssituatie ter plaatse. Ook staat het bord middenin het mooie uitzicht op de Laan van Rijnwijck en op het naastgelegen open gebied van wandelaars die vanaf de heuvel in het park Heerewegen komen. Ook staat het bord hier in het zicht van een woongebouw met diverse appartementen (Driebergseweg 14). Tenslotte dient ook hier rekening gehouden te worden met vleermuizen.

Samenvattend

Wij verzoeken u om af te zien van het in deze vorm plaatsen van digitale informatieborden. En als er een grote maatschappelijke noodzaak is voor het verstrekken van informatie, te kiezen voor borden zonder reclame en zonder verlichting die passen bij het groene en duurzame karakter van Zeist (zie in deze dus de bestaande borden). Wij willen in elk geval graag meedenken over vormgeving en locatie. En verzoeken wij u om tenminste een inspraakprocedure te organiseren vóórdát u deze borden plaatst.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de gemeenteraad van Zeist.

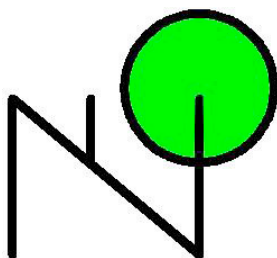
Graag tot nadere toelichting bereid en met vriendelijke groet,

w.g.
H. van den Dool
Stichting Beter Zeist

w.g.
P. Greeven
Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

w.g.
M. Fockema Andreae
Vereniging Lyceumkwartier Zeist

w.g.
E. Schuler
Werkgroep Natuurlijk Zeist-West

Stichting Beter Zeist

Postadres
P.C. Hoofthooflaan 31
3705 AE Zeist
tel. 030-6960141
www.beterzeist.nl

Datum: 2 oktober 2012

Aan: Leden van de gemeenteraad

Onderwerp: Inspraakreactie Ronde Tafel
Aankondigingsborden 12RAAD0095

Geachte raad,

Vanaf 1 september 2011 zijn steeds meer aankondigingsborden (zgn. driehoeksreclameborden) in het Zeister straatbeeld verschenen. Dat geldt vooral voor doorgaande wegen en het centrum waar om vele lantarenpalen dergelijke borden zijn geplaatst. Zo is de Utrechtseweg nu verworden tot een reclameboulevard, de Stichtse Lustwarande onwaardig. Een aantal bewoners heeft over de gevolgen van de deregulering van het reclamebeleid vragen aan B&W en/of aan de Stichting Beter Zeist gesteld. Het wordt door hen als een aantasting van de Zeister beeldkwaliteit ervaren. Deze kwaliteit en het behoud van cultuurhistorie is beleidsmatig vastgelegd in documenten, in het bijzonder in de beeldkwaliteitsplannen en de Structuurvisie Zeist.

B&W is het gelukkig met de klagers eens dat de ontstane situatie ongewenst is en komt met een voorstel aan de Raad.

Volgens het Collegevoorstel 12RAAD0095 en het onderliggende onderzoek van v. Vulpen advies & consultancy zijn er drie opties:

- 1 De vroegere situatie herstellen met 35 vaste locaties;
- 2 De nieuwe situatie handhaven;
- 3 Het uitbesteden aan een bedrijf onder voorwaarden waarbij gedacht wordt aan 120 borden.

Het is duidelijk dat de inwoners van Zeist de huidige aantasting van de beeldkwaliteit niet wensen waardoor optie 2 vervalt en optie 1 en optie 3 overblijven.

Ons hebben nooit bezwaren bereikt over de vroegere situatie, optie 1. Het raadsvoorstel geeft twee argumenten waarom optie 3 de voorkeur verdient boven optie 1; een jaarlijkse opbrengst van 5.000 – 25.000 euro en minder ambtelijke inzet. Dit laatste wordt echter niet onderbouwd. De extra argumenten t.o.v. optie 2 zijn; het beheersen van de huidige wildgroei, het gebruik van de buitenruimte is weer geordend, voordeel v.w.b. de beeldkwaliteit¹ en verkeer en veiligheid.

De gemeente wil de kwetsbare openbare ruimte via reclame vermarkten en treedt daarmee op als een concurrent van de bladen De Nieuwsbode en Stadspers². Hetzelfde geldt al voor de lichtmastreclame van Reclanet en de exploitatie van abri's door JCDecaux Nederland BV. Bovendien bestaat er al de niet onomstreden reclameheffing van en voor de centrumondernemers. Wij constateren dat het College weinig over de consequenties van het reclamebeleid van de gemeente zegt. Het lijkt alleen om de korte termijn inkomsten te gaan.

Op grond van het voorgaande opteren wij voor optie 1 met duidelijke richtlijnen zodat iedereen weet wat het gemeentelijk reclamebeleid op dit punt inhoudt.

Voor de Raad hebben wij dan ook de volgende vragen:

- Waarom wordt niet eerst een samenhangend reclamebeleid ontwikkeld in plaats van een stapeling van individuele maatregelen voor diverse vormen van langdurige reclamecontracten en informatie zoals posters op abri's, lichtbakken op masten, informatieborden etc?
- Hoeveel minder ambtelijke inzet wordt(in geld) bereikt door te kiezen voor optie 3 in plaats van optie 1?
- Waarom meent B&W dat de 120 borden in optie 3 niet meer afbreuk doen aan de gewenste beeldkwaliteit dan de 35 borden van optie 1?

- Hebben burgers in optie 3 nog wat te zeggen over reclame-uitingen in hun buurt?
- Waarom moeten de eenmalige kosten van 10.000 euro voor de nu ontbrekende 5 wettelijk verplichte vrije plakzuilen worden betaald uit de opbrengst van de reclame?ⁱⁱⁱ
- Wat is de verbetering van de beeldkwaliteit en verkeer & veiligheid van optie 3 in vergelijking met optie 1?
- In hoeverre is er bij optie 3 sprake van kannibalisering van de al bestaande reclamemiddelen zoals lichtbakken aan lichtmasten en concurrentie voor de nieuwsbladen?
- Zit de gemeente in optie 3 vast aan langjarige afspraken met een reclamebedrijf of kan tussentijds zonder kosten het contract worden opgezegd?
- Is de jaarlijkse "geoptimaliseerde opbrengst" van 5 - 25.000 euro (op z'n vroegst pas na een jaar) zo belangrijk dat de genoemde risico's en gevolgen voor lief moeten worden genomen? Kortom: voor hoeveel is Zeist te koop?

Graag willen wij meedenken over een echt passende regeling^{iv}. Wij wensen u veel succes met uw beraad en ondersteunen de inspanningen om Zeist aantrekkelijk te houden voor de bevolking.

Met vriendelijke groet,

Stichting Beter Zeist
R. van der Gun

ⁱ Een andere vorm van beeldkwaliteit vervuiling zijn bovengrondse vuilnisbakken, glasbakken en bakken voor het inzamelen van kleding. Langs de Antonlaan en aan de rotonde in de stad voor het tunneltje zijn een aantal bakken ingegraven. Bij de rotonde zijn vervolgens tot onze verbazing naast de ingegraven glasbakken 2 bovengrondse bakken voor kledinginzameling geplaatst.

ⁱⁱ. Zo wordt tijdens de huidige periode van economische stagnatie de advertentiemarkt voor nieuwsbladen toch al slechter.

ⁱⁱⁱ Per 10.000 inwoners behoort in een gemeente 1 vrije plakplaats te zijn.

^{iv} Wij menen dat er enkele concrete richtlijnen moeten komen voor het plaatsen van reclameborden en denken daarbij aan: reclameborden mogen alleen geplaatst worden voor incidentele evenementen; niet voor reclamedoeleinden en verkoopstunts en ook geen verkiezingsreclames; slechts aankondigingen 3 dagen van tevoren; direct na het evenement verwijderen; slechts 1 evenement tegelijk; borden moeten minimaal 500 meter uit elkaar staan; niet in open groenstructuren; niet uitzicht belemmerend; et cetera.